

עין משפט ונר מצוה

בבא א ב מיי פ"ג מהל' שחיטה הל' ד סמג עשין סה טושי"ע י"ד ס"ר רנב סעיף ד':

ל ג מיי שם הל' ח טושי"ע שם סעיף ב': **לא** ד מיי פ"ו מהלכות גזילה הל' ז סמג עשין פט טושי"ע ח"מ ס"ר שע סעיף א': ה [מיי] פ"ג מהלכות שחיטה הלכה ח סמג לאזין קב טושי"ע י"ד סימן רנב סעיף ג]: ו ז [מיי] שם הלכה יח]:

מוסף רש"י

באש תשרופו. עשה הוא ולאו שניתק לעשה אין לוקין עליו ואמותר בפקס פטור (ועי' פב.). מכת מדרות. ריזיו (שבת ח:). לאו מלקות ארבעים הוא אלא מכת מדרות, מכת ריזיו מדרבנן (יבמות ב.). ויני שובך. שמתקיים מוותמתי' כשהם וקויתן בשוכן ואין אלו יוני הכדושאיות הגדלים בביתם (ב"מ קב.). חייבות בשילוח. הקן, אם רוצנא על הניצים דקרינא בן כי יקרא פרט למוזמן דלאו מוזמן נינהו (שם). ואסורות משום גזל מפני דרכי שלום. ולאו גזל גמור, דלא זזה בן בעל השוכן דממלא קלטו וכו' להסם (טהורין כה.). קרי כאן כי יקרא פרט למוזמן. דכיון דהניצים שני הוה ליה הקן מוזמן, דקן הוא הניצים (ב"מ קב.). עם יציאת רובה. קרינא ביה או צינא ואם היה על תפוס קודם שתיגמר יציאתה חייב לעלם ולקח הכנים (שם). אמאי אסורות משום גזל. כיון דלא נפלה לחצוי (שם). אאמם, כלומר גזל דדרכי שלום אפילו אלמן מני קאמר, לדעתו של בעל השוכן עליהם, דנשות הוא דחחרים למקומן לערב (שם). לעולם אביצה. ולא אלמן (שם). אצ"ג דנפל לחצורו. חייבות בשילוח הקן ולא מוזמן הוא כל זמן שאם רוצנא עליהן ולא חיקשי לר' יוסי כר' תינא דכל היכא דליהו כי' אמאי אסורות מפני דרכי שלום. וכו' לא (שם). אי דשלחה מי שטנגן, גזל מעליא הוא. דהא קניא ליה חצרו (שם). שלוחי בעי. ואיכא חיבור שלח תשלח והדר את הניצם תקח לך וכו' מאי אריא גזל (שם). בקטן. הא דקתני דרכי שלום ותו לא, דכלא שלחה ובקטן דלאו בר שלוח הוא דליט

חייב במצות (שם).

קמא:

רבי חייא ורבי אשעיא סדרו את הצרייתות ודקדקו בדברי כל חכם לומר כמו שאמר אבל יש תנאים הרבה שמוסיפים על משנתם בדדמי כי הכל משום דשמעינן לרבי יהודה הכל דמחייב סברי טעמא משום לאו שניתק לעשה לוקין עליו והוסיפו לומר גנב וגזלן: **דילמא אינו בכלל מלקות ארבעים חניא**. ואשמעינן דטעמא דרבי יהודה במתני' משום דשלח מעיקרא משמע והתנאים טעו בגירסתם לאחר זמן ואמרו שישנן דאמרי דומיא דמתני': **לא פשוט**. לקחתו (ט): **לא סלנה**. דפאה והרי הן ניתקין לעשה דכתיב לפני ולגר תעזוב אותם:

אי ברבנן משלח ואינו לוֹקֶה. הוה מני למימר דסבר קיימו ולא קיימו הילכך לוקה ומשלח אליצא דרבנן:

אי הכי אמאי אסורות משום גזל. מפורש בסוף השולח (ב"מ דף קב.):

הדרן עלך שילוח הקן

מעיקרא משמע א"ל רבינא לרב אשי ת"ש‏^[פ6] **לא** תותירו ממנו עד בקר וגו' **באש** תשרופו בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר לך שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה ש"מ טעמא דר' יהודה משום דקסבר שלח מעיקרא משמע ש"מ א"ל רב אידי לרב אשי מתני' נמי דיקא דקתני הנוטל אם על הבנים ר' יהודה אומר לוקה ואין משלח ואי ס"ד טעמא דר' יהודה לאו שניתק לעשה לוקין עליו לוקה ומשלח מבעי ליה ודלמא הכי קאמר במתני' אין נפטר עד דמלקין ליה עד כמה משלחה אמר רב יהודה "כדי שתצא מתחת ידו במה משלחה רב הונא אמר ברגליה רב יהודה אמר באגפיה רב הונא אמר ברגליה דכתיב "משלחי רגל השור והחמור רב יהודה אמר "באגפיה דהא כנפיה נינהו יההוא דגויניהו לגפה ושלחה ואח"כ "תפשה נגדיה רב יהודה א"ל זיל רבי לה גרפיה ושלחה כמאן אי כר' יהודה לוקה ואין משלח אי ברבנן משלח ואין לוקה לעולם ברבנן "ומכת מדרות מדרבנן ההוא דאתא לקמיה דרבא א"ל תימה מהו אמר לא ידע האי גברא דעוף טהור חייב לשלוחי אמר ליה דילמא חריא ביעתא הוא דרמיא אמר ליה האי ידעי לך מתניתין היא אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת חייב לשלח שלחה ואהדר לה רבא פרסתקי ותפסה וליחוש לחשדא כלאחר יד ת"ר יוני שובך ויוני עלייה "חייבות בשלוח יאסורות משום גזל מפני דרכי שלום ואי איתא להא דאמר ס"ר' יוסי בר ר' חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קרי כאן כי יקרא הפרט למוזמן אמר ס"רב ביצה עם יציאת רובה הוא דאחייב בשלוח מקנא לא קני עד דתפול לחצרו וכי קתני חייבות בשלוח מקמי דתפול לחצרו אי הכי אמאי אסורות משום גזל אאמם ואיבעית אימא לעולם אביצה וביצה כיון דנפיק ליה רובא דעתיה עליה והשתא דאמר רב יהודה אמר רב יאסור לזכות בביצים שהאם רובצת עליהן שנאמר שלח את האם והדר הבנים תקח לך אפי' תימא אע"ג דנפל לחצרו וכל היכא דאיהו מצי זכי חצרו נמי זכיא וכל היכא דאיהו לא מצי זכי חצרו נמי לא זכיא ליה אי הכי אמאי אסורות מפני דרכי שלום אי דשלחה גזל מעליא הוא אי דלא שלחה שלוחי בעי בקטן קמן בר דרכי שלום הוא הכי קאמר אביו של קטן חייב להחזיר (ט) לו מפני דרכי שלום לוי בר סימון אקני פירות שובכו לרב יהודה אתא לקמיה דשמואל א"ל "זיל טרוף אקן "דליתגבהו וקניניהו למאי אי למקנא לקניניהו ליה בסודר אי ביום טוב בעומד

המשלח: **ואם איסא לדר' יוסי וכו'**. הש"ס פריך לה: **יאיאס רוצה**. דאם בא אדם ומלא את האס כשהיא מטילה צייתה וכבר יאל רוצה חייב לשלח מקמי דתפול לחצרו דאכתי לאו מוזמן הוא: אי הכי. דלא קנתה חצרו: **אמאי אסורות משום גזל**. ואפילו מפני דרכי שלום והלא עדיין מגוף האס הוא: ומשני **אלמן**. דרכי שלום דקאמר אפילו על האס עצמה יש משום דרכי שלום: **ואיצינעית אימא לעולם אצינאים**. דאילו על אמן אפילו משום דרכי שלום אין כאן הואיל ואינה נוחה לתופשה לא סמכה דעת בעל השוכן עלה ואינו מתקוטט עם הלוקח אבל מהציצים הוא מתקוטט דדעתיה עליהן ונהי נמי דלא קנה לו חצרו משום דרכי שלום מיהא איכא: (א) **לזכות**. לפשוט ידו תחת האס ולהחזיק בהם. כל קנייה דהפקר זכייה קרי ליה: **והשפא דאמר רב יהודה כו'**. מהשתא מציא לאוקומא מתניתין אפילו יאאת כולה ולא תקשה לרבי יוסי דברי חנינא דלא מוזמן הוא וחייבת בשילוח משום ציצה אחרונה זאת שלא עמדה האס עליה^(ט) משעטילתה ואף על פי שנפלה לאחר לא קנתה חצרו דכיון דהוא עצמו אס היה כאן לא היה יכול להחזיק בלי^(ט) חצרו נמי לא מצי זכי ליה ואין זה מוזמן: אי הכי **אמאי אסורות**. משום גזל. משום דרכי שלום ותו לא: אי דשלחה. קודם דהחזיק בה הרי קנתה חצרו לבעל הצית וגזל מעליא הוא ואי דלא שלחה היאך הוא יכול ליטול לציצים הא צעי שלוח קודם לקיחת הציצים כרב יהודה: ומשני **בקטן**. דלאו בר שלוח הוא. והוא הדין דהוה מצי לשנויי כגון דעבר ונטלן תחת האס דגזל מעליא ליכא אלא ניחא ליה לשנויי דדרך הימר ולא דדרך איסור: והדר מתמה ואמר **קטן בר דרכי שלום הוא:** ה"ג **אביו של קטן חייב להחזיר מפני דרכי שלום: פירוש שזכנו**. אפרוחים וציצים: **אסא לקמיה דשמואל**. לקמן מפרש מאי אינטריך ליה למצעי: **טרוף אקן**. הקס צידך על הקן: **דליסגבהו**. מיראתך. והשתא מפרש ואזיל מאי צעא מיניה ומאי מהדר ליה: **למאי**. הגבהה זו למת: אי **למקנא**. שלא יחזור בו לוי בן סימון והכי קאמר ליה טרוף אקן דליסגבהו אפרוחים מיראתך ותקנה אותם בהגבהה: **ליקניניהו בסודר**. ולמה הוצרך רב יהודה לשאול היאך יקנה: **ואם ליו"ט**. שהוא ערב יו"ט ולמחר יהיו אסורים משום מוקצה וצא לשאול כמה הכנתם למה לי האי טרחא לטרוף אקן: צעומד

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

מסורת הש"ס

א) [לעיל פב: וש"נ], ב) י"א באגפיה רגל דהא כנפיה מינהו. ועי' רש"א, ג) [נצבת מב: יבמות נב: כמובות מה: מיר כג, נח:], ד) ב"מ קב: [לעיל קלט: מוספתא פ"י ה"ב], ה) [ב"מ יא. קב. קית. ב"ק מט:], ו) [קב:], ז) [ז"ל רבא], ח) [ע"י מוס' ב"ק זא. ד"ה והני מילי ומוס' ב"מ ט. ד"ה הוואל], ט) [מעליה רש"ע], טו) [ז"ל בה,

תורה אור השלם

- בי תקצר קצירך בְּשָׂדֶךְ וּבְשִׂבְחָתָ עֹמֵד בְּשָׂדֶךְ לֹא תִשּׁוּב לַקַּחְתּוֹ לִגְר לִיחֹם וְלֹאֲלֻמְנָה יִדְוָה לִמְעַן יִרְבֶּךָ יי אֶלְדֶּיךָ כִּבְל מַעֲשֶׂה יִרְדּוּ: דברים כד יט
- ובקצרכם את קציר ארצכם לא תבליה פאת שְׂדֶךְ קִצְרֹךְ וּלְקֹטֵץ קִצְרֹךְ לֹא תִלְקֹט: ויקרא יט ט
- ולא תותירו ממנו עד בקר וְחֹבְתֶיךָ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר כָּאֵשׁ תִּשְׂרֹף: שמות כ"י
- אשר ירבעו רע"ע על כל מים משלחי רגל השור וְהַחֲמֹר: ישעיהו לב כ

גליון הש"ס

נבא' תפשה נגדיה. ע"י משנה למנן פ"ג הל' יח מלכות עבדים: שם ז"ל ברוך אקן. ע"י ב"מ דף ט פ"א מוס' ד"ה הוואל:

הנהגות חב"ח

א) נבא' אביו של קטן חייב להחזיר מפני כב"ל ומיבת לו ממחק: (ב) רש"י ד"ה לא משוי לקטו דשכחה הס"ד: (א) ד"ה לזכות ז"ל אחר ד"ה והשתא וכו' האם מעליה: